

2019-08-20

Kontaktperson Norconsult AB: [REDACTED]

Direkttelefon: + [REDACTED]

PM: Markavvattningsföretaget Kastellegården, Tega Östergård m fl år 1939 i Kungälv kommun

Sammanfattning

Markavvattningsföretaget "Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarsbolet samt Vena Mellangård år 1939" tillkom enligt 1918-års vattenlag och förbättrade vid utförandet dräneringsmöjligheterna på totalt 8,7 ha odlingsmark. Det finns i tre handlingar hos länsstyrelsen som hör till företaget med aktnummer, O-E1a-0286, O-E1a-0742 och O-E1b-0742. Företagets anläggningar består av ett huvuddike benämnt A-B samt två sidogrendiken B-C och B-D. Huvuddiket är ca 937 m långt medan sidogrendikena är 132 m respektive 313 m långa enligt handlingarna. Huvuddiket utfördes med en bottenbredd på 0,3 m och med släntlutning 1:1,25. Den övre sträckan har en bottenlutning på 0,5 promille medan den övre delens bottenlinje lutar 1,5 promille. När markavvattningsföretaget kom till berördes fem fastigheter, varav en är aktiv, tre är avregistrerade och en har oklar status. Idag berörs 26 st fastigheter varav 24 st är tomter med befintlig eller planerad villabebyggelse. Sakägare vid en eventuell ansökan om omprövning av markavvattningsföretaget anses eventuella kvarvarande ursprungsfastigheter, idag berörda fastighetsägare och huvudmannen för verksamhetsområdet för dagvatten vara.

Bakgrund

Norconsult har anlåtts av Kungälv kommun för en utredning om markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård m fl år 1939”. Utredningen syftar till att visa vilka anläggningar och marker som markavvattningsföretaget omfattar, vilka fastigheter som är delägare och vilka fastigheter som idag berörs samt identifiera tänkbara sakägare vid en eventuell omprövning/avveckling av företaget.

Kungälv kommun har för avsikt att söka tillstånd enligt 11 kap MB för avsänkning av grundvattennivån för att möjliggöra förbättrad dränering vid idrottshallen i Sparrås. Efter byggnationen av idrottshallen har det uppmärksammats problem med golvet, som gör att man förmodas behöva bortleda grundvatten permanent. I samband med att arbete påbörjats för tillståndprocessen har det uppmärksammats att idrottshallen är belägen mitt i båtnadsområdet för ovan rubricerade markavvattningsföretag.

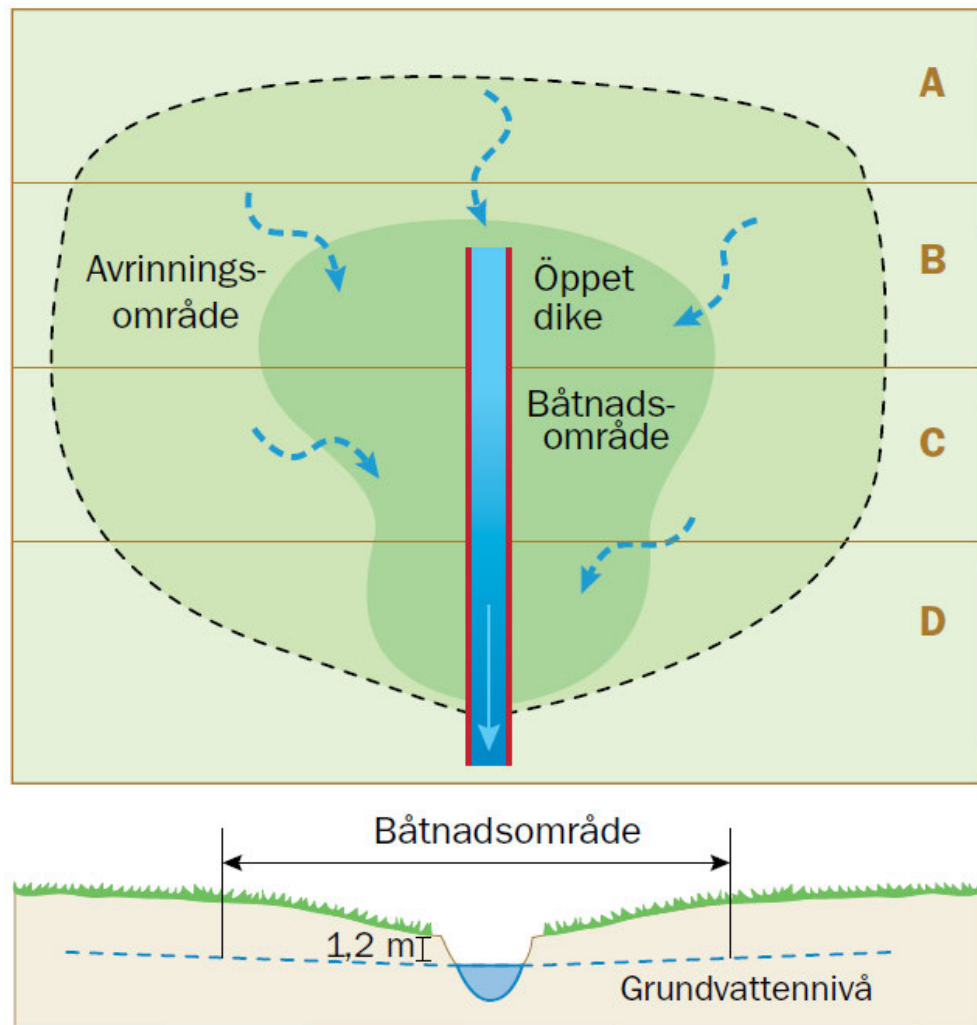
Underlag

Följande underlag har använts i utredningen:

- Handlingar med Länsstyrelsens aktnummer O-E1a-0286, O-E1a-0742 och O-E1b-0742 som tillhör markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarbolet samt Vena Mellangård år 1939”
- GIS-data från ”Informationskartan Västra Götaland” LSTO.pg304_LST_Markavvattning_O_yta, O_linjer (<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/tjanster/karttjanster-och-geodata.html>)
- FastighetskartanPlus Metria.
- Fastighetssök, Metria.
- Undertecknad har inte besökt platsen med markavvattningsföretaget

Definitioner

I utredningen används begreppet båtnadsområde som är det område som har nytta av den avvattningsanläggning (diken och eventuella ledningar) inom ett markavvattningsföretag medför.

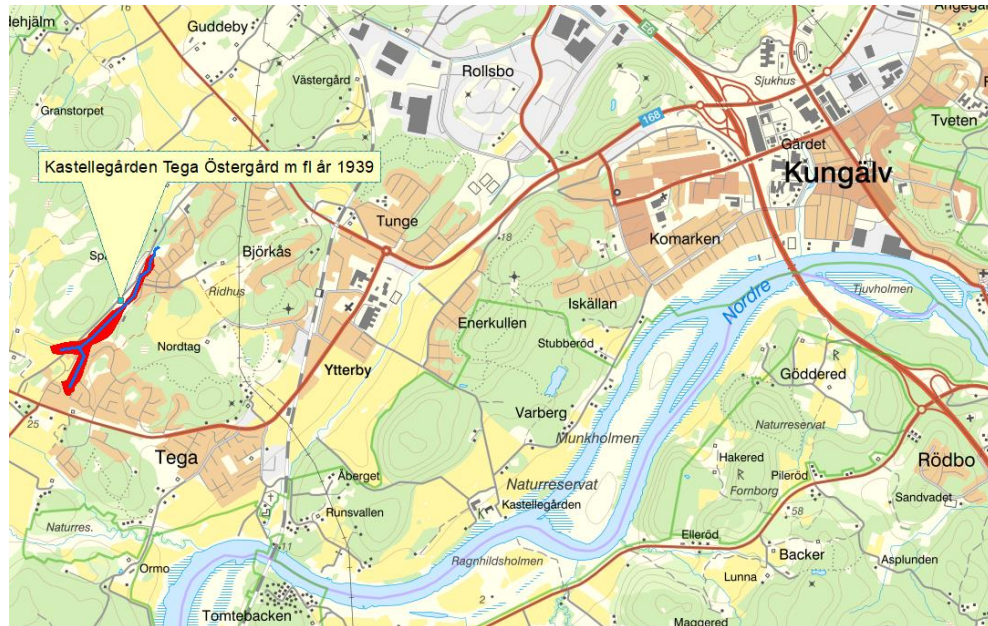

Figur 1. Avrinningsområde vilket samlar upp avrinningen till utloppet av diket i figuren och dikningsföretagets nyttoområde (båtnadsområde). Illustration Lena Granell efter LRF Äga och förvalta diken (2014).

I figur 1 visas en skiss som förklarar begreppet båtnadsområde. Fastigheterna A-F bidrar med avrinning men enbart fastigheterna B, C och D har nytta (båtnad) av diket i och med att dränering till 1,2 m djup inom båtnadsområdet möjliggörs när vatten leds bort i diket.

Markavvattningsföretaget Kastellegården, Tega Östergård m fl år 1939

Markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarbolet samt Vena Mellangård år 1939” ligger till väster om Kungälv centrum mellan Björkås och Tega i Kungälv kommun, se figur 2.

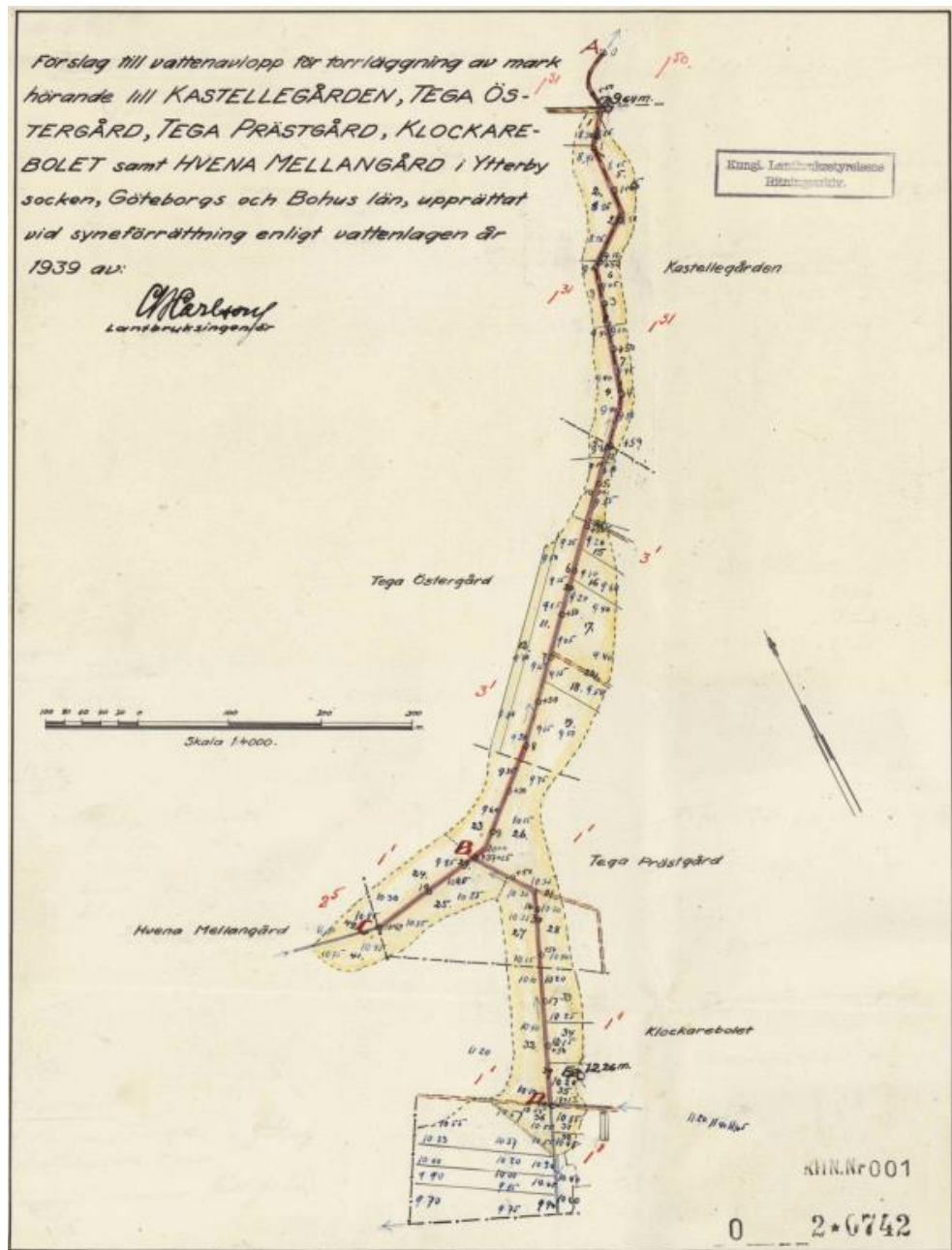

Figur 2. Läge på markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarbolet samt Vena Mellangård år 1939”

Företaget tillkom enligt 1918 års vattenlag, utfördes under åren 1939-1941 och förbättrade dräneringsmöjligheterna på totalt 8,7 ha odlingsmark. Det finns i tre handlingar hos länsstyrelsen som hör till företaget med aktnummer, O-E1a-0286, O-E1a-0742 och O-E1b-0742.

I de två första handlingarna beskrivs markavvattningsföretaget i väsentliga delar på samma sätt men det förra dokumentet innehåller en översiktskarta och mer maskinskriven text. Det senare dokumentet innefattar fler ansökningshandlingar och protokoll och skulle kunna vara delägarnas exemplar som vid någon tidpunkt lämnats in till länsstyrelsen. Handlingar med arkivnummer O-E1b-0742 består av två ritningar, en planritning och en sektions- och längdprofilsritning. Företagets anläggningar består av ett huvuddike A-B samt två sidogrendikena B-C och B-D. Huvuddiket är ca 937 m långt medan sidogrendikena är 132 m respektive 313 m långa enligt handlingarna. Huvuddiket utfördes med en bottenbredd på 0,3 m och

med slänter med en lutning på 1:1,25. Den övre sträckan har en bottenlutning på 0,5 promille medan den övre delens bottenlinje lutar 1,5 promille.

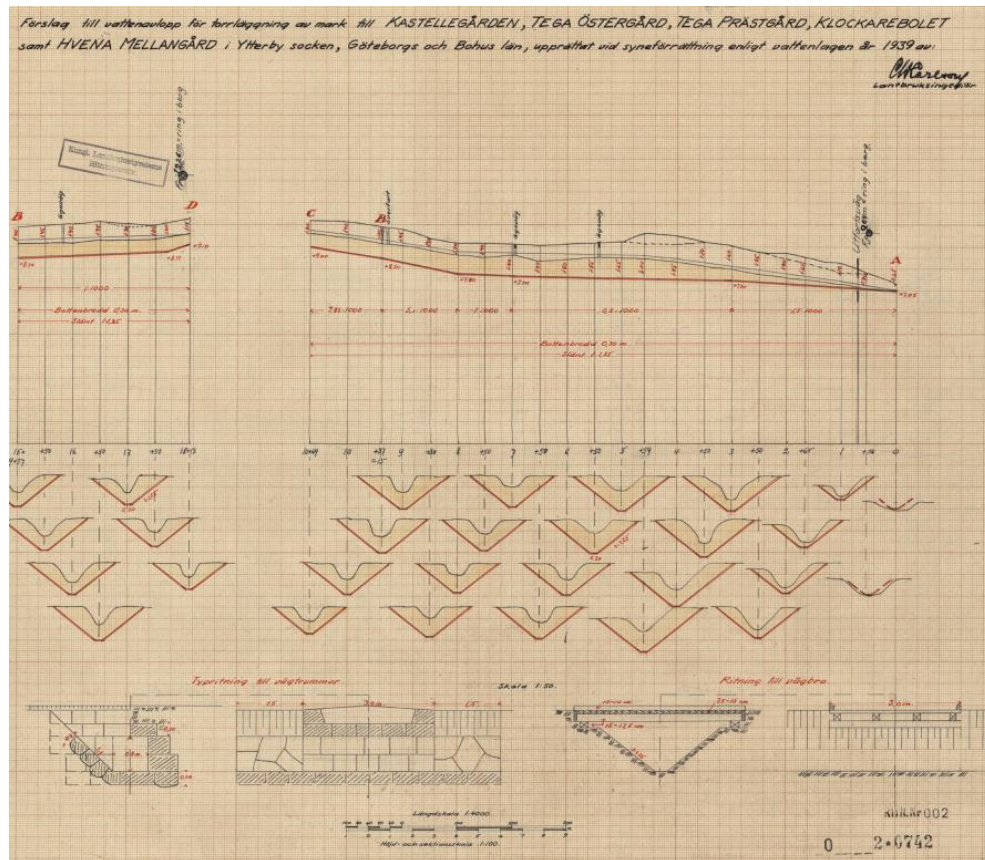

Figur 3. Planritning i markavvattningsföretaget "Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarbolet samt Vena Mellangård år 1939".

De båda sidogrensdikena har en bottenlutning på 1,0 promille. I figur 3 visas en bild på planritningen. I figur 4 framställs den sektions- och längdprofilsritning som

hör till företaget. I bilaga 1 visas företagets båtnadsområde och sträckningen på de diken som ingår i företaget som ett overlay på ett ortofoto från senare tid.

Figur 4. Sektions och längdprofilritning i markavvattningsföretaget "Kastellgården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarbolet samt Vena Mellangård år 1939".

När företaget utfördes byttes samtliga befintliga broar och trummor på sträckorna utom vid utfartsvägen vid Kastellgården som ansågs ha erforderlig kapacitet. I handlingarna anges att trummor vid huvuddiket ska ha en area om minst 0,8 x 0,8 m och för sidodikena 0,5 x 0,5 m. Trummornas byte bekostades av markavvattningsföretaget men för det framtida underhållet ansvarar respektive fastighetsägare. Avrinningsområdet till punkten "A" i företaget beräknas ha en yta på 0,8 km². Företaget dimensionerades för ett högvattenflöde på 0,25 m³/s och för en medelvattenföring på 0,012 m³/s. Två fixpunkter i form av en inhuggen ring i berg finns angivna på ritningarna i ett lokalt höjdsystem. Den ena är belägen nära utfartsvägen vid Kastellgården och anges ha höjden +9,64 m och den andra ligger nära punkt "D" och har höjdangivelsen +12,26 m. Någon korrektion mellan det lokala höjdsystemet som används i företagets handlingar och ett globalt höjdsystem har inte hittats.

Ursprungliga fastigheter

De fastigheter som ursprungligen ingick i ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarebolet samt Vena Mellangård år 1939” visas i figur 5 nedan.

Förteckning

Över fastigheter och deras ägare, till vilkas anpart i kostnaderna för terrällgningsföretaget i Kastellegården, Tega Östergård, Tega Prästgård, Klockarebolet samt Hvena Mellangård i Ytterby socken, Göteborgs och Bohus län, lån från avdiktningsslånefonden sökes:

Kastellegården	1 ³¹ .	avs. Sparrås	ägare : Ida Karlsson
"	1 ⁵¹ .	" Björkås	" : Hulda Olsson o. Helena Karlsson
Tega Östergård	3 ¹ .	1/2 mtl.	" : Karl Andersson
" Prästgård	1 ¹ .	1 "	" : Kungälv's Pastorat
Klockarebolet	1 ¹ .	1/4 "	" : " "

Göteborg den 6 november 1939.

C.B. Carlson

Figur 5. Förteckning över ursprungliga fastigheter i markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarebolet samt Vena Mellangård år 1939”.

Vid tillkomsten berördes fem fastigheter av markavvattningsföretaget. I tabell 1 redovisas fastigheternas aktuella status enligt fastighetssök.

Tabell 1. Fastigheter som berördes vid utförandet av markavvattningsföretaget ”Kastellegården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarebolet samt Vena Mellangård år 1939”.

Fastighet	Status	Ägare
Kastellegården 1:31	Aktiv	████████████████████ ████████████████████
Kastellegården 1:51	Avregistrerad	-
Tega 3:1	Avregistrerad	-
Tega 1:1	Avregistrerad	-
Klockarebolet 1:1	Oklar	-

Fastigheter som berörs idag

De fastigheter som idag berörs av markavvattningsföretaget har analyserats med hjälp av Länsstyrelsens GIS-data på markavvattningsföretaget och FastighetskartanPlus. En sökning på ägare och adress på aktuell fastighetsbeteckning har gjorts i Fastighetssök. De identifierade fastigheterna och ägarna visas i tabell 2. Totalt berörs 26 fastigheter, varav 24 st är tomter med befintlig eller planerad villabebyggelse.

Tabell 2. Fastigheter som berörs av markavvattningsföretaget ”Kastellgården, Tega Östergård, Tega prästgård, Klockarebolet samt Vena Mellangård år 1939”.

Fastighet	Ägare
Kastellgården 1:52	Kungälv kommun
Skäppan 1	[REDACTED]
Kannan 1	[REDACTED]
Kannan 2	[REDACTED]
Kannan 3	[REDACTED]
Kannan 4	[REDACTED]
Kannan 5	[REDACTED]
Kannan 6	[REDACTED]
Kannan 7	[REDACTED]
Kannan 8	[REDACTED]
Jungfrun 4	[REDACTED] t
Jungfrun 5	[REDACTED]
Jungfrun 6	[REDACTED]
Domarringen 8	[REDACTED]
Domarringen 53	[REDACTED]
Baldersbrån 1	[REDACTED]
Baldersbrån 2	[REDACTED]
Baldersbrån 3	[REDACTED]
Baldersbrån 4	[REDACTED]
Baldersbrån 5	[REDACTED]
Backnejlikan 2	Kungälv kommun
Backnejlikan 3	[REDACTED]
Grobladet 1	[REDACTED]
Grobladet 2	[REDACTED]
Grobladet 3	Kungälv kommun
Vena 2:5	[REDACTED]

Sakägare vid en eventuell omprövning

Sakägare vid en eventuell omprövning av markavvattningsföretaget anses eventuella kvarvarande ursprungsfastigheter, idag berörda fastighetsägare och huvudmannen för verksamhetsområde för dagvatten vara.

██████████ /Norconsult AB

